

Briuselis, 2021 03 23
COM(2021) 138 final

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

**kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl Europos Sąjungos ir Angolos
Respublikos susitarimo dėl palankesnių sąlygų investicijoms sudarymo**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2019 m. gruodžio 19 d. Taryba priėmė sprendimą¹, kuriuo iš dalies keičiami derybiniai nurodymai, skirti deryboms dėl ekonominės partnerystės susitarimų (EPS) su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybėmis ir regionais, tiek, kiek jie priklauso Sąjungos kompetencijai (toliau – 2019 m. derybiniai nurodymai). Šiais naujais derybiniais nurodymais atnaujinti 2002 m. birželio 12 d. Tarybos suteikti plataus masto įgaliojimai ir derybiniai nurodymai (dok. 9930/02).

Iš dalies pakeistų derybinių nurodymų 6.2 skirsnio pirmoje pastraipoje nustatyta: „*Investicijos. Atsižvelgdamos į tikslą „mažinti ir galiausiai visiškai panaikinti skurdą, derinant su darnaus vystymosi tikslais“ (taip pat į Kotonu susitarimo I, 29, 75–78 straipsnius ir II priedą ir jį pakeisiančio susitarimo, kai jis bus taikomas, atitinkamas nuostatas), šalys susitaria nustatyti sistemą, kuri palengvins, sustiprins ir skatins abipusiai naudingas tvarias savitarpio investicijas, atsižvelgdamos į daugiašales iniciatyvas dėl palankesnių sąlygų investicijoms sudarymo. Ši sistema grindžiama nediskriminavimo, atvirumo, skaidrumo ir stabilumo principais. Šalys skatina plėtoti patrauklią ir stabilią investavimo aplinką, remdamos stabilių ir skaidrių taisyklių taikymą investuotojams, ir siekia gerinti finansinę įtrauktį ir galimybes gauti finansavimą.*“

Angola kol kas nėra ES ir SADC EPS grupės EPS šalis² ir tame susitarime nėra nuostatų dėl palankesnių sąlygų investicijoms sudarymo.

2020 m. rugsėjo 8 d. vykdomasis Europos Komisijos pirmininko pavaduotojas Valdis Dombrovskis ir Angolos prekybos ir pramonės ministras Victoras Fernandesas bendrame pareiškime patvirtino³ „savo ketinimą pradėti tiriamąsias diskusijas ne tik dėl EPS, bet ir dėl ES ir Angolos investicijų susitarimo daugiausia dėmesio skiriant palankesnių sąlygų investicijoms sudarymui.“

Pagal 2019 m. atnaujintus galiojančius derybinius nurodymus Taryba įgaliojo Komisiją derėtis su AKR šalimis ir regionais dėl ekonominės partnerystės susitarimų, apimančių įvairias temas, įskaitant nuostatas, susijusias su palankesnių sąlygų investicijoms sudarymu⁴. Atsižvelgdama į tai ir į Angolos norą derėtis dėl susitarimo su ES šiuo klausimu, Komisija rekomenduoja **pradėti derybas su Angola dėl susitarimo dėl palankesnių sąlygų investicijoms sudarymo**. Siekiant užtikrinti nuoseklumą ir suderinamumą su derybomis dėl palankesnių sąlygų investicijoms sudarymo su kitomis AKR šalimis, derybos su Angola turėtų būti vedamos **remiantis 2019 m. derybinių nurodymų nuostatomis, susijusiomis su palankesnių sąlygų investicijoms sudarymu** (6.2 skirsnio pirma pastraipa).

Bendras šio susitarimo tikslas būtų gerinti investicinę aplinką ir sudaryti palankesnes sąlygas

¹ 2019 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas (ES) 2020/13, kuriuo iš dalies keičiami derybiniai nurodymai, skirti deryboms dėl ekonominės partnerystės susitarimų su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėmis ir regionais, tiek, kiek jie priklauso Sąjungos kompetencijai (OL L 6, 2020 1 10, p. 101–111).

² Šiuo metu vyksta Angolos prisijungimo prie galiojančio ES ir SADC EPS grupės (kurią šiuo metu sudaro Botsvana, Esvatinis, Lesotas, Mozambikas, Namibija ir Pietų Afrika) EPS.

³ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/84859/5th-angola-eu-ministerial-meeting-joint-way-forward_en

⁴ Šiuo metu tokios derybos vyksta su penkiomis Rytų ir Pietų Afrikos šalimis siekiant sustiprinti galiojančią ekonominės partnerystės susitarimą.

Šalims sutelkti ir išlaikyti tarpusavio investicijas remiantis šiuolaikinėmis ir supaprastintomis taisyklėmis, priemonėmis ir procedūromis, susijusiomis su tiesioginėmis užsienio investicijomis. Tokiu būdu susitarimu būtų skatinamas tvarus vystymasis, ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas, taip pat būtų stiprinami dvišaliai ES ir Angolos santykiai investicijų srityje. Jis taip pat suteiktų tvirtą pagrindą prisidėti prie Angolos ekonomikos įvairinimo ir jos integracijos į pasaulio ekonomiką.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Aprašytieji tikslai atitinka Europos Sąjungos sutartį (toliau – ES sutartis), kurioje įtvirtinta, kad ES turėtų skatinti „visų šalių integraciją į pasaulio ekonomiką, įskaitant laipsnišką tarptautinės prekybos apribojimų panaikinimą“⁵.

Šie tikslai taip pat visiškai atitinka Kotonu susitarimo ir jį pakeisiančio susitarimo tikslus ir bendruosius principus, kurių jais skatinama laikytis.

Tai taip pat atitinka visapusišką ES ir Afrikos santykių strategiją⁶, kurioje „siūloma, kad ES parengtų platesnio užmojo susitarimus, kuriais būtų sudarytos palankesnės sąlygos investicijoms Afrikoje, jos būtų pritrauktos ir remiamos“.

Šis pasiūlymas taip pat papildytų šiuo metu Pasaulio prekybos organizacijoje vykstančias derybas dėl geresnių sąlygų investicijoms sudarymo siekiant vystymosi.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Tikslai dera su kitomis ES politikos sritimis, visų pirma su ES vystymosi politika.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šio akto procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 3 ir 4 dalys. Kai Komisija rekomenduoja pradėti derybas dėl tarptautinio susitarimo, ji nenurodo materialinio teisinio pagrindo.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Numatomų derybų dalykas iš esmės yra susijęs su bendra prekybos politika. Remiantis ES sutarties 5 straipsnio 3 dalimi, subsidiarumo principas netaikomas srityse, kuriose ES turi išimtinę kompetenciją. Bendra prekybos politika yra įtraukta į SESV 3 straipsnyje pateikiamą Sąjungos išimtinės kompetencijos sričių sąrašą. Ši politika apima derybas dėl prekybos susitarimų pagal, *inter alia*, SESV 207 straipsnį.

Komisijos rekomendacija atitinka proporcingumo principą, nes tarptautinių susitarimų sudarymas – pagrindinė priemonė abipusėms teisėms ir pareigoms tarptautinės teisės subjekto, pavyzdžiui, užsienio šalies, atžvilgiu prisiimti.

⁵ ES sutarties 21 straipsnio 2 dalies e punktas.

⁶ 2020 m. bendras komunikatas „Visapusiškos strategijos su Afrika kūrimas“, https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/communication-eu-africa-strategy-join-2020-4-final_en.pdf.

- **Priemonės pasirinkimas**

Europos Sąjungos Tarybos sprendimas.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų ex post vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

2020 m. birželio–lapkričio mėn. Komisija surengė viešas konsultacijas⁷, siekdama gauti Europos Parlamento, valstybių narių, suinteresuotųjų subjektų ir pilietinės visuomenės nuomonę dėl Europos Sąjungos prekybos politikos peržiūros, be kita ko, dėl būdų stiprinti ES santykius su kaimyninėmis šalimis ir Afrika prekybos ir investicijų srityse.

Komisija reguliariai konsultuojasi su suinteresuotosiomis šalimis, *inter alia*, Prekybos susitarimų ekspertų grupėje⁸ ir vykdydama dialogą su pilietine visuomene⁹.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Šis pasiūlymas grindžiamas išorės ekspertų žiniomis, surinktomis įgyvendinant Europos Komisijos užsakytą Pasaulio banko projektą. Ataskaitose visų pirma nurodyta, kad investuotojai¹⁰ kaip svarbiausius veiksnius, darančius įtaką jų sprendimams dėl investicijų besivystančiose šalyse, nurodė tai, kad bendraujant su valstybės įstaigomis trūksta skaidrumo ir nuspėjamumo, staigiai keičiami įstatymai ir kiti teisės aktai ir delsiama išduoti vyriausybės leidimus ir patvirtinimus. Tai yra sritys, kurias apims šis pasiūlymas.

- **Poveikio vertinimas**

Tarybos sprendimas dėl 2019 m. derybinių įgaliojimų jau apėmė palankesnių sąlygų investicijoms sudarymą, dėl kurio turi būti deramasi su AKR valstybėmis ir regionais. Šiuo sprendimu įgyvendinamas procedūrinis reikalavimas ir jis pats savaime neturės papildomo poveikio 2019 m. derybiniais nurodymams, palyginti su Tarybos sprendimu.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma.

- **Pagrindinės teisės**

Iniciatyva visapusiškai paisoma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos.

4. **POVEIKIS BIUDŽETUI**

Ši iniciatyva poveikio biudžetui neturi.

⁷ https://trade.ec.europa.eu/consultations/index.cfm?consul_id=266

⁸ <http://ec.europa.eu/trade-policy-and-you/expert-groups/>

⁹ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

¹⁰ Žr. Pasaulio banko ataskaitą *Retention and Expansion of Foreign Direct Investment, Political Risk and Policy Responses*, <http://documents1.worldbank.org/curated/en/387801576142339003/pdf/Political-Risk-and-Policy-Responses.pdf>.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Netaikoma.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Procedūriniai aspektai**

Komisija ves derybas ES vardu. Pagal SESV 218 straipsnio 4 dalį siūloma, kad Europos Sąjungos Taryba paskirtų specialų komitetą, su kuriuo reiktų konsultuotis vedant derybas.

Europos Parlamentas bus informuojamas visais procedūros etapais pagal SESV 218 straipsnio 10 dalį.

Komisija šią rekomendaciją paskelbs iškart po jos priėmimo.

Komisija rekomenduoja, kad įgaliojimas būtų viešai paskelbtas iš karto po to, kai jį priims Taryba.

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas dėl Europos Sąjungos ir Angolos Respublikos susitarimo dėl palankesnių sąlygų investicijoms sudarymo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 218 straipsnio 3 ir 4 dalis,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

- (1) turėtų būti pradėtos derybos siekiant su Angola sudaryti susitarimą dėl palankesnių sąlygų investicijoms sudarymo;
- (2) Tarybos sprendimu (ES) 2020/13¹¹ iš dalies pakeisti derybiniai nurodymai, skirti deryboms dėl ekonominės partnerystės susitarimų su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybėmis ir regionais, tiek, kiek jie priklauso Sąjungos kompetencijai;
- (3) siekiant užtikrinti suderinamumą ir nuoseklumą derybose dėl palankesnių sąlygų investicijoms sudarymo su kitomis AKR šalimis, derybos su Angola turėtų būti vedamos remiantis Sprendime (ES) 2020/13 išdėstytais derybiniais nurodymais, susijusiais su palankesnių sąlygų investicijoms sudarymu,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Komisija įgaliojama Sąjungos vardu derėtis dėl susitarimo su Angolos Respublika dėl palankesnių sąlygų investicijoms sudarymo.

2 straipsnis

Derybiniai nurodymai išdėstyti Sprendimo (ES) 2020/13 priedėlio 6.2 skirsnio pirmoje pastraipoje.

3 straipsnis

Derybos vedamos konsultuojantis su [*specialiojo komiteto pavadinimas, kurį įrašo Taryba*].

¹¹ 2019 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas (ES) 2020/13, kuriuo iš dalies keičiami derybiniai nurodymai, skirti deryboms dėl ekonominės partnerystės susitarimų su Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėmis ir regionais, tiek, kiek jie priklauso Sąjungos kompetencijai (OL L 6, 2020 1 10, p. 101).

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas